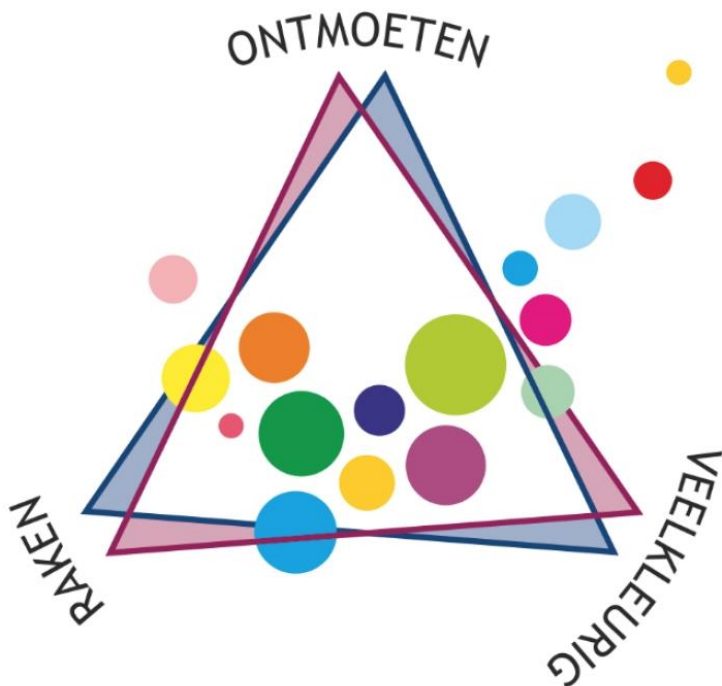

DE WOLWEVER

REMONSTRANTSE EN

DOOPSGEZINDE

GEMEENTEN ZWOLLE

Nummer 50, februari 2023

DE WOLWEVER

Zoals een mantel om mij heen geslagen
(uit een gedicht van Huub Oosterhuis)
Fride Bonda

Na een bijeenkomst in de kerk zie ik een groepje vrouwen geanimeerd met elkaar in gesprek. Ik hoor over kleuren, lapjes, onderkanten, vullingen. Het gaat over het maken van comforters: troostdekens voor mensen in vluchtelingenkampen, schuilkelders of waar dan ook. Niet lang daarna ben ik bij iemand op bezoek. De kamer ligt bezaaid met gele, rode en gemengde lapjes in een kleurig patroon voor een deken. Het ziet er zo zonnig uit, dat het iets van troost zal zijn om onder zo'n vrolijke deken te kruipen als je in een grijs kamp verblijft!

Toen ik de vrouwen zo zag praten, moest ik denken aan een vrouw die me lang geleden vertelde dat ze met haar man in Zuid-Amerika woonde om ontwikkelingswerk te doen. Om contact te maken met de vrouwen van het dorp sloot ze zich aan bij een naaigroep, waar kleren werden hersteld en kleden gemaakt van oude lappen. Ze was verrast door de verhalen die de vrouwen elkaar vertelden. Ze zag hoe verbindend zo'n naaigroep was. Door haar ervaring dacht ik aan de vrouwen in het dorp van mijn jeugd in de jaren zestig: sokken breiend en pannenlappen hakend voor de bazaar van de kerk om geld op te halen. Ook daar moeten verhalen gedeeld zijn over de levens van deze vrouwen. Hoe het was om jong je man te verliezen en genoeg geld te hebben om je kinderen te kleden en te voeden. Niet zo lang geleden was ik bij een van die vrouwen op bezoek. Ze vertelde over de breiende vrouwen: 'Ik leerde er organiseren. Ik kon dingen regelen voor de bazaar, dat wist ik niet.' Zonder scholing, zonder werk was de kerk voor veel vrouwen in die jaren een plek waar ze zich konden ontwikkelen.

In januari was er een hele dag in de kerk om veel dekens klaar te maken voor verzending. We waren met meer dan twintig mensen, uit het hele land. Tijdens de goed verzorgde lunch zat ik naast een vrouw uit Wommels. Ze woonde met haar zieke man naast een gereformeerde buurman. Met zijn stugge houding had hij haar geen goed imago van de kerk gegeven.

De ontmoetingen van deze dag gaven een ander beeld. Ik heb ervan genoten. Wat kun je op veel manieren verbindend bezig zijn in een kerk. De één voelt zich verbonden tijdens een kerkdienst, een ander houdt van een goed gesprek, weer een ander houdt er van iets te doen: zingen, samen eten, taarten bakken, kleurige dekens maken. Het is er allemaal!

Kerkdiensten van de Wolvevergemeente

Doopsgezinde kerk, Wolweverstraat 9, aanvang 10.00 uur

5 februari	geen dienst
12 februari	ds. Nico Arie Verheul
19 februari	geen dienst
26 februari	ds. Fride Bonda

De diensten zijn ook via internet te volgen:

<https://www.youtube.com/@WolweverkerkZwolle>.

Voor kinderen is er Jeugdclub tijdens de dienst.

Gastpredikant

Op 12 februari gaat ds. Nico Arie Verheul voor. Hij is al 35 jaar predikant en godsdienstwetenschapper. Inmiddels is hij met emeritaat. Als PKN-predikant stond hij onder andere in Koudekerke, Spijkenisse, Schiedam en Leidsche Rijn-Oost. Enkele jaren geleden heeft hij zich aan de Remonstranten verbonden. Hij komt uit Utrecht, waar hij het Utrechts Platform voor Levensbeschouwing en Religie heeft opgericht

Collectedoelen

Zondag 12 februari 2023 **Nemato**

NeMaTo Change a Life is het ontwikkelingsproject in enkele townships in Zuid-Afrika, waaronder Nelson Mandela Township, dat jaren geleden is opgezet en nog steeds enthousiast begeleid wordt door oud-Zwollenaar Jan Blom van Assendelft. Bijdragen zijn desgewenst ook over te maken naar NL93 INGB 0000 9229 50 t.n.v. Remonstrantse Gemeente Zwolle, o.v.v. diaconale commissie, NeMaTo 12-02

Zondag 26 februari 2023 **Steunfonds Pupillen Diet Koster**

Dit fonds steunt de kinderen van de weeskinderen die zuster Diet Koster (voormalig lid van de Doopsgezinde Gemeente Zwolle) in de loop der jaren heeft opgenomen in het mede door haar geleide weeshuis op de West-Bank in Palestina. Deze groep kinderen vormt nog steeds een clan (grootfamilie), die samen zorgen voor de (studie van) de kleinkinderen.

Bijdragen zijn desgewenst ook over te maken naar NL86 INGB 0000 8834 03 t.n.v. Doopsgezinde Gemeente Zwolle, o.v.v. collecte 26-02 Diet Koster.

Een bedankbrief

Jan Blom van Assendelft

Omringd door prachtige stranden en natuurgebieden, is onze lokale economie vooral afhankelijk van het toerisme. De pandemie heeft het toerisme weggevaagd en onze stad hard getroffen. Honger is een realiteit voor veel van onze leden. Ons voedselprogramma is cruciaal voor veel van onze leden, maar de financiering is beperkt, dus uw gulle donatie voor voedsel wordt zeer op prijs gesteld!!! Gelukkig komt het toerisme terug en voor het eerst in jaren had onze stad deze kerstperiode veel buitenlandse bezoekers. Het helpt al een aantal van onze leden. Onlangs hebben twee van onze leden een vakantiebaan gekregen en twee een vaste baan in de toeristenindustrie.

We zijn net terug van een retraite en een carrièredag. Er is veel positieve energie en hoop voor de toekomst in onze club! Met jouw hulp maken we een betere toekomst mogelijk!

Hartelijk dank voor uw voortdurende steun en een geweldige 2023!!!

Uit de kerkenraad

Remonstrantse kerkenraad

Uit de ledenvergadering van de Remonstrantse Gemeente van 22 januari jl.

Het belangrijkste bespreekpunt was de vooruitblik op de financiële situatie. Over de belangrijkste conclusies hebben alle leden en vrienden al schriftelijk bericht gehad: er komt een commissie die onder leiding van Peter van Dorp toekomstscenario's zal opstellen. Die scenario's zullen meer inzicht geven in de gevolgen van de beide financiële scenario's die de kerkenraad had opgesteld.

We kunnen inmiddels vermelden dat door de kerkenraad in overleg met Peter een duidelijke opdracht is opgesteld. Inmiddels hebben zich ook al enkele leden aangemeld die bereid zijn om in deze commissie zitting te nemen.

Het zou fijn zijn als de commissie nog wat uitgebreid kan worden. Dus nogmaals een oproep om op te staan en een berichtje te sturen naar onze secretaris Claas Hamming (mailadres: claashamming@gmail.com).

Verlagen

Literatuurkring dompelt zich onder in wereld van motocross

Tineke Datema

“Grote, grote klasse tom, ramvast: ja zie de motor maar als een raket Tom, een raket die je onder de kont vandaan schiet als je hem niet vastklemt. Een wapen. Je motor is een wapen van een Engelse wapenfabrikant (.....) en nu de grote slalom puur met je heupen. Je armen hoeven geen zak te doen” (pagina 104).

Dit is een fragment uit het boek *De beesten* van Gijs Wilbrink, een debuut.

Op 17 januari bespreken we dit boek in de Literatuurkring.

Het verhaal speelt zich af in de Achterhoek te midden van motoren, stropers en nertsenfokkerijen. Het verhaal draait om een beruchte familie en hun geheimen.

Jacinta had onze bijeenkomst grondig voorbereid en vertelde eerst iets over de schrijver. Ze liet ons luisteren naar een muziekfragment met een optreden van de band van Gijs Wilbrink in het tv-programma DWDD. Naast muzikant is de schrijver ook podcastmaker.

We diepten de personages uit en bogen ons over de vraag of het boek een streekroman is. Over het taalgebruik waren we lovend, omdat het zo krachtig en beeldend is. Dat

kun je ook zeggen over het slot van het boek. Over de wereld van de motocross hebben we veel geleerd.

Dromen voor onze beide gemeentes: blaadjes aan de boom

Fride Bonda

In de adventtijd stond er een wensboom in de kerk. Leden en vrienden konden op een blaadje schrijven wat hun droom was voor beide gemeentes. Hieronder zien jullie de dromen:

Onbevangen

Dat God en Christus hier nog eeuwen genoemd mogen worden

In onze kwetsbaarheid zit de kracht en mogen we er samen zijn

Dat ieder mag bijdragen aan het weer opbloeien van deze bezielende vermaning

Dat we weer uit de knoop komen, ons openstellen voor elkaar.

Van binnen naar buiten.

Met elkaar, do en re, naar buiten treden en onze welvaart delen.

Een fijne groeiende Wolfveergemeente

Inspiratie, samen creatief

Hoop op een Wolfveergemeente per 1-1-23

Vrede en dat we veel samen mogen doen

Wens voor 2023- 2024

Dat het lectorenbestand afwisselend in de 'Remonstrantse dienst' en 'de Doopsgezinde dienst' ingeroosterd wordt. (als lector zal ik hier van harte aan mee werken)

Dat wij worden herschapen

Eenheid in verscheidenheid, en samenwerkende kerkenraden

Ik wens dat we met z'n allen één gemeente zijn!

Stilte, aandacht voor het heilige en voor elkaar

Samen

Omarm het goede in onze samenwerking!

Geniet van het Licht in onze harten, ondersteun in de liefde Gods.

Wat is specifiek voor doopsgezinden, remonstranten en draag dat uit met vreugde

Ik wens aandacht en gesprek met elkaar, ongeacht de achtergrond

Geef licht aan elkaar

Groei in inspiratie

Saamhorigheid

Onderlinge verbondenheid. Mogen we eiken van gerechtigheid, liefde en verbinding zijn

Bid - zing en bewonder

Blijf in verwondering je mede 'geloofs-genoot' in de ogen zien zodat we in vrede blijven 'weven'. Omarm Do-Re

Verbinding is luisteren naar elkaar

Do-Re Lang leve de Wolfvever

Saamhorigheid; intrinsieke motivatie, creatief met geldstromen. Groei.

Comforters naar Oekraïne

Karin Janze en Aart Hoogcarspel

Op 23 januari 2023, na een ochtend in Zwolle werken aan de laatste comforters, hebben we alle 123 in Nederland gemaakte comforters in onze bus geladen.

Na een overnachting in Duitsland hebben we op 24 januari de comforters bij het kantoor van Multiply-Europe gebracht in de buurt van Detmold.

Daar hebben medewerkers van Multiply, Johann Matthies en Heinrich Rempel, geholpen de comforters over te laden in de bus van de Oekraïense Sergey. Sergey gaat naar Oekraïne, met comforters en meer hulpgoederen, zoals zaklampen en thermoskannen. De hele hulpactie EMBRACE UKRAINE is een initiatief van Multiply en wordt gesteund door EMRO (European Mennonite Relief Organisations).

In Oekraïne bezorgt Sergey de comforters en andere hulpgoederen op drie verschillende plaatsen.

In de buurt van Zaporizja en zelfs vlakbij Donetsk.

Wat veel indruk op ons maakte was de opmerking van Johann op onze vraag op de vacuüm zakken terug konden komen: “we weten niet eens of Sergey terugkomt”....

In een mail van Johann lazen we dat de bus van Sergey een vorige keer tijdens het uitladen getroffen werd door granaatsplinters. Gelukkig werden hij en zijn collega niet getroffen.

Oproepen

We zoeken een social-mediamanager!

De gezamenlijke activiteitencommissie van de Doopsgezinde en Remonstrantse gemeente wil gebruik gaan maken van social media, zoals Facebook en Instagram.

We kunnen daar activiteiten op plaatsen en leuke, interessante dingen delen om zo ons bereik te vergroten.

Wie kan voor ons accounts aanmaken en wil het adres zijn waarnaar wij onze berichten kunnen sturen en deze plaatsen? Het is niet veel werk maar vraagt wel nauwkeurigheid en snel reageren. Vind jij het leuk om de social-mediamanager van de Wolwever te worden?

Schrijf dan een mailtje naar jokebarneveld@hotmail.com en je hoort van ons!

We zoeken een contactpersoon voor de gastpredikanten

Riekje Veurink is een aantal jaren contactpersoon geweest voor de Remonstrantse gastpredikanten. Ze heeft deze rol altijd uiterst consciëntieus vervuld. Ze nodigde predikanten uit, voorzag hen van informatie en beantwoordde hun vragen. Riekje heeft echter aangegeven dat het nu allemaal wat veel wordt en dat zij deze functie graag wil overdragen aan iemand anders. Wel blijft ze actief betrokken bij de contactleden. Nu hebben we dus een vacature. Wie zou het leuk vinden om zich in te zetten als contactpersoon voor de gastpredikanten? Graag voorzien we je van nadere informatie. Mail naar claashamming@gmail.com of bel 06-53372764.

'De stilte is de slaap die de wijsheid voedt'

Op 31 maart, 28 april en 26 mei willen we (ReDo) een stilte-uurtje organiseren in de kerk. Dit is ook vermeld in de programmafolder van seizoen 22/23. Het idee is om mensen die op vrijdagmorgen in de stad zijn, bijvoorbeeld voor de markt, een moment van stille bezinning te bieden. Toevallig staat in het kerstnummer van *Ad Rem* op p. 28 een mooi artikel over een stilteviering die in Hoogeveen wordt georganiseerd.

Ter inspiratie.

Het is fijn dat al enkele mensen hebben al toegezegd mee te willen denken/doen maar we zoeken nog versterking. Zou je het leuk vinden mee te denken over de invulling van zo'n uurtje en wellicht ook op één (of meer) datums mee te doen? Dan horen we graag van je zodat we kunnen starten!

Mail naar jokebarneveld@hotmail.com of bel 06-26376593.

Wie denkt/werkt mee? Ionaviering 26 maart, 4e zondag van veertigdagentijd

Karin Janze en Aart Hoogcarspel

Bij de voorbereiding voor de Ionaviering op 26 maart hebben wij graag een “meedenker”.

Eerst zoeken we een thema.

Daarbij worden (bijbel)teksten gezocht en liederen. Twee liederenbundels en boeken van

Iona met liturgieën, teksten en gebeden zijn daarbij erg handig. Leuk is, dat in de voorbereidingstijd allerlei filmpjes, teksten/gedichten en liedjes op je pad komen. Lijkt het je leuk om mee te doen/denken? Doe dan een mailtje naar karinjanze@home.nl (*red: of spreek Karin even aan als je haar treft in de kerk*).

Agenda

Maandag 6 februari - Zoombijeenkomst met Joël Vlasblom

Vorig jaar is het boekje *Vele talen in alles de liefde* verschenen. In dit boekje gaan tien Remonstrantse theologen in op talen die aan woorden voorbijgaan. De onderwerpen variëren van gebarentaal tot de taal van de natuur, van gevangentaal tot de taal van de stilte. De tien essays tonen de rijke diversiteit en diepgang in de manieren waarop wij met elkaar communiceren en waarop de dingen tot ons spreken. De auteurs zijn te zien en te spreken in een serie zoombijeenkomsten.

Joël Vlasblom werkt als geestelijk verzorger in de Penitentiare Inrichting Vught. Hij is auteur van het hoofdstuk *Liefde in de gevangenis*. In dat hoofdstuk voert hij via brieven een tweegesprek met emeritus-predikant Harry Brandsma, die ook zijn sporen als gevangenispredikant heeft verdiend. Hij vertelt graag over zijn ervaringen in de gevangenis en gaat daarna in gesprek met de aanwezigen.

Volgende bijeenkomsten: 7 en 21 maart. Meer informatie in de volgende *Wolwever*
Tijd: 19.30 – 21.00 uur.

Opgave: <https://www.remonstranten.nl/webshop/>

Kosten: € 5,-. Kort voor de bijeenkomst krijg je een Zoomlink toegestuurd.

Dinsdag 21 februari - Remonstrants Vrouwencontact

De bijeenkomst van het RVC is bij Joke Spiers, Agnietenbergweg 3, 8034 PH Zwolle, tel 038-4531086. Ineke Friederich zal een korte inleiding houden over een nog nader te kiezen onderwerp uit de actualiteit.

Dinsdag 21 februari - Remonstrantse miniaturen: Hugo de Groot (1583-1645)

Aan de hand van Hugo de Groot's bewegene levensloop verdedigt Henk Nellen de stelling dat deze humanist en staatsman beschouwd kan worden als een sleutelfiguur in de West-Europese geschiedenis. Zijn prestaties op het gebied van het natuur-, volkeren- en zeerecht, de staatsleer, de geschiedschrijving, de Neolatijnse dichtkunst, de kerkelijke eenwording en de uitleg van de Bijbel maakten hem al tijdens zijn leven uitzonderlijk beroemd. De geschiedenis van de vroegmoderne tijd kan opgevat worden als een proces van verwereldlijking. Betoogd wordt dat Hugo de Groot (of Grotius, zoals hij onder geleerden bekend stond) beroemd én verguisd werd,

omdat hij in dit proces een belangrijke rol heeft gespeeld.

Na een biografische introductie wordt aan de hand van vijf thema's uitgelegd hoe Grotius aan het idee 'vrijheid' gestalte gaf.

Prof. dr. Henk Nellen (1949) heeft onderzoek verricht naar Hugo de Groot en naar andere onderwerpen uit de geschiedenis van de zeventiende-eeuwse geleerde wereld. In april 2007 voltooide hij een biografie over Hugo de Groot: *Hugo de Groot, een leven in strijd om de vrede (1583-1645)* (Amsterdam, uitgeverij Balans, 2007).

Onlangs publiceerde hij een nieuwe studie waarin aan de hand van Grotius' briefwisseling onbelichte thema's worden uitgewerkt: *Hugo de Groot: geleerde, staatsman, verguisd verzoener* (Amsterdam, uitgeverij Athenaeum 2021).

Op 14 maart 2023 sluit Tjaard Barnard deze af met een avond over de predikant en seminariumhoogleraar Joannes Tideman (1807 – 1891). Meer informatie volgt.

Tijd: 19.30 – 21.00 uur.

Opgave: <https://www.remonstranten.nl/webshop/>

Kosten: € 5,-. Kort voor de bijeenkomst krijg je een Zoomlink toegestuurd.

Donderdag 9 maart - Tafel van vier voor vrouwen - 17.30 uur

Samen eten en praten rondom een thema. Vrouwen met verschillende achtergronden ontmoeten elkaar en gaan met elkaar in gesprek. Verbreed de kijk op je eigen leven.

Neem je zus, vriendin, buurvrouw of collega mee. Altijd de moeite waard!

Info: Coot Winkler Prins, coot.winkler.prins@doopsgezind.nl

Donderdag 16 maart - Literatuurkring - 19.30 uur

Deze avond wordt het boek van Dola de Jong, *En de akker is de wereld* besproken.

Meer informatie via Tineke Datema, e-mail: tiend123@gmail.com

Zondag 19 maart - Ontmoeting met gevolgen - 15.00 uur

Een toneelstuk van Sikke en Korneel Roosma over een ontmoeting tussen de vrouw van Menno Simons, Geertruydt Jansdochter Hoyer en haar achter-, achter-, achterkleindochter Geerte de Vries.

Locatie: de Doopsgezinde kerk in Deventer.

We rijden samen heen en terug.

Opgeven bij Jelma, jelmawiegersma@gmail.com of 06-19506520.

Maandag 20 maart - Eerlijke mode - 14.00 uur

SARI Fair Fashion uit Dalfsen geeft ons de gelegenheid de laatste mode op fairtrade gebied in de eigen winkel te zien. Er wordt ook een presentatie gegeven over de doelstellingen van duurzame kleding. We gaan in twee auto's vanuit Zwolle naar Dalfsen.

Opgave: Jelma, jelmawiegersma@gmail.com

Plaats: SARI fairtrade mode - Emmastraat 20, Dalfsen

Tijd: van 14.00 tot 16.00 uur zijn we welkom bij Sari.

Zaterdag 6 mei - Open podium - 10.00 uur

Muziek van binnen en buiten de gemeente: een ieder is uitgenodigd om zich te laten horen. Er is plaats voor muziek, maar ook voor gedichten en/of verhalen.

Voor informatie en opgave: Jelma, jelmawiegersma@gmail.com

Plaats: Wolweverkerk

Tijd: van 10.00 tot 16.00 uur

Wolwever boekenmarkt

In samenwerking met de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap Vaassen organiseren Doopsgezind en Remonstrants Zwolle een boekenmarkt in en rondom de Wolweverkerk. De boekenmarkt zal dit voor- of najaar plaatsvinden.

De inzameling is reeds begonnen. Kijk eens in je boekenkast. Welke boeken zou je willen inbrengen? Het is een mooie gelegenheid om de boekenkast op te ruimen.

Iemand anders kan dan van jouw boeken genieten voor een klein prijsje.

De opbrengst van dit initiatief komt ten goede aan de kas van de Doopsgezinde en Remonstrantse gemeentes in Zwolle en dat is meer dan welkom.

Je hoeft niet te sjouwen met de boeken, want we komen ze graag halen.

Een telefoontje of mailtje naar een van ons is voldoende.

John Butterfield – 06 51094571

Rachel Lopes Cardozo – 06 52146226

Inge Straks – straksi@kpnmail.nl

Gerard W. van Dorp – gwvandorp@planet.nl

Jelma Wiegersma – 06 19506520

Steffen Zantingh – 06 52068283

Claas Hamming – 06 53372764

Wat ons boeit, beweegt en bezighoudt

Hoe ik bij de Remonstranten kwam

Joke van Vuuren

Toen ik geboren was, ben ik niet gedoopt. Mijn ouders hadden een verschillend geloof en vonden dat ik later zelf moest beslissen waaraan ik mij wilde binden.

Toen ik 11 jaar oud was, vond mijn moeder dat ik naar zondagsschool moest. Dat was de zondagsschool van de Nederlands Hervormde kerk. Dat was een half uur lopen vanaf ons huis. Ik ben daar naartoe gegaan. Ik vond de dominee en de helpsters erg streng. En ik moest iedere zondag een psalm opzeggen. Thuis ging ik dat psalm opzoeken en lezen. Sommige woorden en zinnen snapte ik niet. Dan moest mijn moeder mij helpen. Mijn vader was vaak niet thuis. Hij was gezagvoerder op een schip op de grote vaart.

Na een paar weken had ik geen zin meer in de psalmen. Ik kwam iedere week langs het huis van mijn vriendinnen en zij speelden altijd buiten als ik langs kwam. Op een zondag ging ik lekker met hen spelen. Heerlijk. Geen psalm. Mijn moeder werd echter gebeld of ik soms ziek was. Nee. Toen moest ik op het matje komen. Ik had geen zin meer in die zondagsschool, omdat het er niet leuk was. Toen ging ik er meteen af.

Een paar weken later kwam mijn buurjongen heel enthousiast naar mij toe. Hij mocht meespelen met het kerstspel en hij was herder en de meisjes waren engeltjes. Ze kregen witte jurkjes en een wit kroontje van bloemen in het haar. O, wat leek me dat leuk. Ik ging naar mijn moeder en vroeg of zij die dominee wilde vragen of ik ook mee mocht doen. Eerst keek mijn moeder erg zuinig, maar ze heeft toch gebeld. Ik mocht komen en ik vond het meteen een gezellige zondagsschool. De dominee kon heel leuk vertellen. Alles was niet zo streng en er was een leuke groep kinderen. En ik mocht ook engeltje zijn.

Na de Kerstdagen wilde ik op zondagsschool blijven en daarna ging ik naar catechisatie. Dominee Van Hillen kon prachtige verhalen vertellen. En daardoor ging ik in de bijbel lezen. Toen ik 18 werd, mocht ik lid van de kerk worden. In een speciale kerkdienst werd ik eerst gedoopt en in het tweede deel van de dienst werd ik op 29 maart 1953 lid van de Remonstrantse Broederschap.

Op 29 maart ben ik 70 jaar lid van deze kerk.

Ik hoop nog een poosje bij jullie te blijven.

Van Episcopus tot votum

Ingrid Wormgoor

Enige tijd geleden is de Remonstrantse Broederschap begonnen met zoom-bijeenkomsten over personen die op de een of andere manier verbonden zijn met de Remonstranten. Vorige week, op 25 januari was Simon Episcopus (1583-1643) aan de beurt. Een flink aantal belangstellenden, waaronder diverse Zwollenaren, konden horen wat Peter Nissen over hem te vertellen had en waarom deze Episcopus – nog steeds – kan boeien.

Simon Episcopius stond samen met Jacobus Arminius en Johannes Wtenbogaert aan de wieg van de Remonstrantse Broederschap. Nadat Arminius was overleden, was Wtenbogaert de grote organisator en netwerker. Episcopius ging voor de inhoud. Het is jammer dat er nog maar weinig onderzoek naar hem is gedaan, omdat zijn woorden ook voor onze tijd betekenis hebben.

Hij stond buiten het calvinisme, dat in zijn tijd was uitgegroeid tot de belangrijkste stroming in de Nederlanden. Dat is een overeenkomst met de huidige Remonstranten en Doopsgezinden. Ook zij passen immers niet goed in het beeld dat de meeste media schetsen als het over 'het christendom' gaat. Meestal wordt dan de orthodoxe stroming bedoeld.

Samen met allerlei humanistisch georiënteerde geleerden bouwde Episcopius voort op de erfenis van Erasmus (1466?-1536). Erasmus heeft een groot deel van de toenmalige theologen flink tegen de schenen geschopt, doordat hij streefde naar vernieuwing. Hij wilde terugkeren naar de oorspronkelijke teksten en naar de oorspronkelijke bedoeling van die teksten. De bijbel en allerlei andere boeken waren zo vaak overgeschreven dat ze vol stonden met fouten. Door Latijn, Grieks en het liefst ook Hebreeuws te leren en door verschillende oude handschriften te vergelijken, heeft Erasmus veel van die fouten ontdekt en hersteld. In de bijbeldelen die hij liet drukken, probeerde hij zo goed mogelijk terug te keren tot de oorspronkelijke versie. Zijn inspanningen hadden ook gevolgen voor de interpretatie van de bijbel, want Erasmus zag veel meer ruimte voor verdraagzaamheid en voor de vrije wil van mensen dan de meeste theologen van zijn tijd.

Ook Episcopius was een groot pleitbezorger van verdraagzaamheid en vrede. Hij wilde anderen niet veroordelen maar hen juist ruimte gunnen. Dat blijkt onder andere uit de geloofsbelijdenis die hij geschreven heeft. Die belijdenis is een heel stuk langer dan de huidige geloofsbelijdenis. Voor ons is vooral de inleiding verrassend. Daar staat namelijk dat een belijdenis geen aambeeld is, waarop ieders geloof in het juiste model geslagen moet worden. Een belijdenis dient als een vuurbaken, dus als oriëntatie. Dat klinkt dan wel weer bekend.

Zijn belangrijkste werk, *Institutiones theologicae*, is pas na zijn dood uitgegeven. Ook uit dat boek blijkt een moderne en oecumenische visie. Episcopius vond dat je de bijbel vanuit de grondtekst en vanuit de grondtaal moet bestuderen met dezelfde onderzoeksmethoden die ook voor andere teksten worden gebruikt. Als nieuw onderzoek andere resultaten zou opleveren, kon de vertaling aangepast worden. Vertalen is immers mensenwerk en de mens heeft zelf verstand gekregen om de bijbel te verklaren. Leergierigheid en vrijheid van vooroordelen beschouwde hij ook als geschenken van God.

Verder stond voor hem de genade voorop. Die genade maakte de vrije wil echter niet ongedaan. Hij zag de vrije wil zelfs als een uitdrukking van de genade. God heeft de mens geschapen met een vrije wil. De mens is daardoor in staat het goede te kiezen, maar doet dat niet altijd. Doordat volgens Episcopius mensen de mogelijkheid hebben om te kiezen, geeft hij hun als het ware een eigen verantwoordelijkheid.

Die vrijheid en verantwoordelijkheid komen terug in een votum en groet, die in verschillende Remonstrantse kerken gebruikt wordt:

Ons samenzijn dragen we op aan God,

Die liefde is en grond van ons bestaan,

Die ons stelt in zijn licht en ons roept tot zijn dienst,

Die ons vrijheid geeft en ons verantwoordelijkheid vraagt.

Zijn genade en zijn vrede zij met ons allen.

Zo eechoot Episcopius na ongeveer 3,5 eeuw nog een beetje door.

Bloemen

Karin Janze

Wat leuk om de bloemen van de kerk te krijgen. Bedankt!
En dit stond die dag op de scheurkalender.....

De genezer wil ook genezen worden.

De planner wil ook wel eens verrast worden.

De gever verdient het ook om te ontvangen.

En de attente wil ook wel eens gezien en aan gedacht worden.

Beloon de mooie mensen om je heen.

Effectief Altruïsme

Theo te Winkel

Gedateerd de kortste dag, ontvingen wij van onze penningmeester een pastorale brief, waarin hij de hoop uitsprak dat wij ook in 2023 de financiële bijdrage, die wij in 2022 hadden geleverd, ten minste zouden evenaren. Op de ommezijde schreef hij dat een bijdrage van 1,7% van het (gezamenlijk) geschatte, belastbare inkomen over 2021 gewenst is met een minimum van € 60 per jaar.

Dat is dus nog geen vijfde deel van waar de stichting Stuwkracht 10 van uitgaat en ik weet dat minstens één der kerkenraadsleden daar van harte bij betrokken is. Nu onze gemeente bij de overgang naar een stichtingsvorm uitzicht heeft op grote geldelijke behoeften om de broodnodige verbeteringen aan te brengen, zodat ons kerkgebouw beter in de markt gezet kan worden voor derden, lijkt het gewenst om een tandje bij te zetten om deze hobbel makkelijker te kunnen nemen. Veel geldschieters zien namelijk graag dat degenen die steun aanvragen ten minste een kwart (soms meer) zelf opbrengen. In haar promotie op 28 september jl. *Tussen erfgoed en erediens*t heeft Elza Kuijk immers aangetoond dat meervoudig gebruik zowel ten goede komt aan de kerkgemeente als aan de andere gebruikers van het gebouw. Is 1,7 % voor gepensioneerden dan niet wat (of erg?) mager?

Het antwoord op deze vraag is duidelijk. Het is verschrikkelijk mager! Ik raad degenen, die dit betwijfelen of nu met schaamrood op de kaken zitten, aan om het boek

Effectief Altruïsme van Peter Singer eens te lezen. Het is nu vijf jaar in het Nederlands op de markt en verscheen twee jaar eerder in de Yale Universiteit onder de titel *The most Good You Can Do: How Effective Altruism Is Changing Ideas About Living Ethically*.

Peter Singer werd al bekend toen hij als beginnend docent aan de Oxford University het artikel *Famine, Affluence and Morality* publiceerde. Toen hij in 2009 als filosoof nog in Princeton praktische ethiek doceerde, kreeg hij een leerling, die bij de lessen over armoede berekende hoeveel levens hij zou kunnen redden van kinderen, die in arme landen sterven aan ziekten, die we kunnen voorkómen of genezen. Hij ging daarbij uit van een gemiddeld inkomen, waarvan 10% weggeven zou worden aan een zeer effectieve organisatie, die bijvoorbeeld gezinnen zou voorzien van goede muskietennetten om malaria te voorkómen. Hij berekende dat hij dan ongeveer honderd levens kon redden.

Het onderricht van de kerk over armoede komt overeen met het evangelieverhaal over het antwoord dat Jezus gaf aan de rijke man. Die man zei tegen Jezus dat hij sinds zijn jeugd alle geboden had onderhouden. Hij wilde weten wat hij nog meer kon doen om in de hemel te komen. “U mist één ding”, zou Jezus tegen hem hebben gezegd: “Ga heen, verkoop alles wat u bezit en geef het aan de armen” (Marcus 10:21, maar lees ook Lucas 10:33 en Mattheus 25: 31-46).

Het is verrassend hoeveel Amerikanen dit ter harte nemen. Het boek staat vol met voorbeelden. Zo besloot een man om bijna zijn gehele vermogen aan onroerend goed ter waarde van 45 miljoen dollar te schenken aan bewezen goede, effectieve doelen. Hij stak wat geld in beheerfondsen voor zijn vrouw en kinderen, maar die kinderen gingen naar openbare scholen en zijn gezin leefde van ongeveer 60.000 dollar per jaar. Hij vond dat hij nog niet genoeg gedaan had en nam daarom contact op met het ziekenhuis en doneerde ook nog een van zijn nieren, zodat hij nog een leven had gered.

Het boek gaat in op de manier waarop je zoveel mogelijk voor anderen kunt doen. Zo zijn er twee stromen. Aan de ene kant zijn er mensen die hard werken en veel verdienen, maar die eenvoudig leven en met het teveel verdiende geld anderen steunen. Anderen willen vanaf de opleiding meteen goed doen, vooral door matig te leven. Veel van deze mensen hebben gezamenlijk zogenaamde metahulporganisaties opgericht, omdat zij tot de ontdekking kwamen dat er bij de bekende, landelijke organisaties te veel aan de strijkstok blijft hangen. 80.000 Hours is zo'n metahulporganisatie (een mens werkt gemiddeld zo'n 80.000 uren van start tot pensioen). Het is een hulporganisatie, die andere hulporganisaties evalueert en bekendheid geeft. Andere metahulporganisaties zijn Giving What We Can, Give Well en The Life You Can Save.

Hopelijk roept dit artikel allen op dit nieuwe jaar goed na te denken hoe er meer voor anderen kan worden gedaan vanuit de luie stoel via internetbankieren en door kritisch te zijn naar veel (grote) fondsen. Denk aan de voedselbank, de Doopsgezinden in Ukraine, maar ook aan de oproep van onze penningmeester. Waarschuw mij als ik de nefrologen in Isala moet bellen wanneer zij een grote toestroom met Eurotransplant moeten opvangen vanuit Zwolse Doopsgezinde en Remonstrantse gemeenten.

Amnesty Write for Rights

Theo te Winkel

In het najaar werd gevraagd naar een vertegenwoordiger van Amnesty en daar heb ik positief op gereageerd. Sindsdien heb ik enkele keren contact gehad met Huub Wieringa, die jaarlijks de actie Write for Rights voor de kerken in Zwolle organiseert.

Zoals iedereen in zijn verslag kan lezen, zijn er vijf schrijfmappen met elk tien voorbeeldbrieven aan verschillende bewindvoerders in diverse landen (dit jaar waren dat volgens de enveloppe bijvoorbeeld Guatemala, Zuid-Sudan, El Salvador,

Turkije, Kirgizië, Oekraïne, Burundi, Noorwegen, Colombia en Zuid-Afrika).

Verder zijn er vijf briefkaarten, waarmee je de mensen, die gevangen zitten of bijvoorbeeld nabestaanden, met Kerst kunt laten weten dat er overal ter wereld aan hen wordt gedacht en via Amnesty steun verleend. 'Nabestaanden' zult u denken? Ja, dit keer zat er in mijn map een brief aan de Franse Procureur om actie te nemen voor Zineb, een 80-jarige vrouw uit Marseille. Zij kwam om het leven door roekeloos gebruik van traangasgranaten tijdens een demonstratie.

Zij opende het raam van haar flat, toen er een demonstratie langs kwam en keek naar beneden. Hoogstwaarschijnlijk was het één der agenten, die een traangasgranaat door haar hoofd schoot. Later is zij in het ziekenhuis overleden. De overheid heeft nog steeds geen actie ondernomen om de dader te traceren.

Hopelijk zijn alle 50 brieven en 25 kaarten beschreven en tijdig weer teruggestuurd naar Huub Wieringa. Niemand hoeft namelijk postzegels en enveloppen te kopen en naar de postbus te brengen. Dat alles gaat via Amnesty International in Amsterdam, mits het tijdig (rond 10 december) weer door Huub Wieringa verzonden is kunnen worden.

Komend najaar wil ik in overleg proberen te regelen, dat wij na de eredienst, die het dichtst bij 10 december plaatsvindt bij de koffie met ook iets lekkers er bij in goede samenwerking een dan groter aantal brieven en kaarten in de Mennokamer of kerkzaal kunnen schrijven. Amnesty levert er namelijk ook nog blanco briefpapier bij.

Wij rekenen op uw aanwezigheid en hulp.

Verslag van de Amnesty-actie 2022 in kerkelijk Zwolle

Huub Wieringa

Ook dit jaar zijn er weer veel brieven en kaarten geschreven voor de Amnesty Write for Rights schrijfactie. Vooral via de Zwolse kerken zijn er weer veel thuishschrijfmappen (met 10 cases) uitgereikt. De CGK Zuiderhof en de Doopsgezinde Kerk Wolweverstraat deden voor het eerst mee aan deze schrijfmappenactie.

Het totaal aantal geschreven brieven en kaarten per kerk is als volgt:

Open Kring Stadshagen	56 *
Dominicanenkerk	110 **
De Hoofdhof Berkum	16
Lutherse Kerk	24
Adventkerk	110
Oosterkerk	211
CGK Zuiderhof	8 schrijfmajjes uitgereikt in kerk
Doopsgezinde kerk	5 schrijfmajjes uitgereikt in kerk
Totaal	454 en 13 schrijfmajjes, brieven en kaarten zelf verzonden of via Stadkamer Centrum ingeleverd.

* En petitielijsten met totaal 34 handtekeningen voor de rechten van de LHBTIQ+ gemeenschap in Paraguay)

** En petitielijsten met totaal 25 handtekeningen voor de rechten van de LHBTIQ+ gemeenschap in Paraguay)

Verder zijn er op 9 december in het Cultuurhuis Stadshagen 136 brieven en kaarten geschreven, en petitielijsten met 20 handtekeningen voor de LHBTIQ+ gemeenschap in Paraguay. Een wethouder en een paar gemeenteraadsleden hebben daar ook geschreven.

Van zaterdag 10 december tot 22 december zijn in de Stadkamer Centrum 441 brieven en kaarten geschreven en daarna ingeleverd. De burgemeester hield een motiverende openingsspeech en schreef ook brieven, evenals enkele gemeenteraadsleden.

De culturele intermezzo's zorgden voor een goede schrijfsfeer. Apart werden door Jena XL school 344 brieven en kaarten bezorgd. Windesheim en het Zone College hebben ook een flink aantal brieven en kaarten bij ons bezorgd.

Alles bij elkaar heeft de Amnesty Actiegroep Zwolle in totaal 2021 brieven en kaarten uit Zwolle ingezameld, gesorteerd, geteld én verzonden.

Daarnaast weten we dat in een paar klassen van het Carolus Clusius College onder leiding van enkele docenten vele brieven en kaarten geschreven zijn.

Zij hebben zelf voor de verzending gezorgd.

De stand van geschreven brieven en kaarten in heel Nederland, zoals nu aangegeven op de website van Amnesty Nederland is: 279.575 !!

Jullie allen heel hartelijk dank voor jullie medewerking aan deze mooie resultaten.

Interview

Een middag bij Ekke en Truus Klamer in Zwolle Zuid

John Butterfield

Ekke en Truus Klamer zijn bekende gezichten in de Wolweverkerk. Dit is niet verwonderlijk. Ze zijn al jaren lid van de Doopsgezinde kerk en hebben een actieve rol gespeeld in de organisatie. Zij waren betrokken bij de oprichting van DoReVocaal. Recentelijk bezocht ik hen thuis in Zwolle-Zuid op een regenachtige dinsdagmiddag

om te praten over hun dagelijkse leven, hun rol in de kerk, de inspiratie en het plezier dat ze daar beleven.

Truus groeide op in Nijverdal en op haar achttiende verhuisde zij met haar ouders naar Almelo. Zij was de oudste van vijf kinderen. Haar jongste zus is 10,5 jaar jonger. Tussen hen in kwamen, in chronologische volgorde, een broer, een zus, en nog een broer. Ekke groeide op in Haren bij Groningen en was de middelste van drie kinderen met een oudere en een jongere zus.

Werk en jong ouderschap

Tegenwoordig lijken veel jongvolwassenen lang thuis te blijven wonen. Dat was niet zo in de jaren zestig. Ekke ging op zestienjarige leeftijd uit huis om naar de HTS in Hengelo te gaan om weg- en waterbouwkunde te studeren. Truus werkte eerst als administratief medewerker en begon daarna met de opleiding voor verpleegkundige in het Prinses Irene Ziekenhuis te Almelo. Ze woonde toen in het zusterhuis. Ze ontmoetten elkaar op 15 juni 1963 tijdens een dansavond van de Sociëteit in Hengelo. “Hoewel het dansen ons prima afging” zegt Truus, “was Ekke een stille jongen”. Volgens Ekke klopt dat. Hij is niet iemand die veel kletst. Truus herinnert zich dat Ekke haar ‘s avonds naar de trein bracht en geen woord zei. Uiteindelijk is het toch goed gekomen tussen de twee, want ze trouwden in juni 1968 en zullen deze zomer hun smaragden huwelijksdag vieren.

Toen Ekke zijn studie had afgerond, ging hij weer bij zijn ouders in Haren wonen tot hij in 1967 in militaire dienst ging. Truus besloot in 1966 om de kraamopleiding in het Academisch Ziekenhuis in Groningen te gaan doen, zodat Ekke tijdens zijn vrije weekenden zowel zijn ouders als haar zou kunnen zien. Ze trouwden in 1968. Na zijn diensttijd kreeg Ekke een baan aangeboden bij Rijkswaterstaat in Almelo en verhuisden ze in december 1968 naar deze stad. Ekke werkte als projectleider aan het Twentse wegennet en heeft, bijvoorbeeld, geholpen met het voorbereiden en begeleiden van de werkzaamheden aan de A1 en A35 in deze regio. In 1974 werden de Rijkswaterstaat kantoren in Almelo en Zwolle samengevoegd en verhuisden Ekke en Truus naar Zwolle. Wonen in Zwolle en werken in Twente betekende opstaan bij het krieken van de dag, zodat Ekke om zeven uur op zijn werk kon zijn. “Desalniettemin” herinnert hij zich, “was het allemaal erg leuk”.

Hun zoon (Chiel) en dochter (Mieke) werden respectievelijk in 1969 en 1972 in Almelo geboren. Hun kinderen zijn inmiddels in de twintig. Toen hun eigen kinderen klein waren, was Truus een tijdlang huisvrouw en moeder. “Deze omschakeling werd toen verwacht als je eenmaal getrouwd was en kinderen kreeg” zegt Truus. Het was echter niet een rol die bij haar paste. Ze miste het werk, de uitdagingen, de zaken en de eisen. Toen de kinderen hun tieners werden, trad ze dan ook in dienst bij ziekenhuis de Weezenlanden in Zwolle. Ze hield zich daar bezig met de planning van de bedden. Later kwam daar de operatieplanning en het oproepen van patiënten voor vijf specialismen bij. Ze regelde dat samen met twee collega’s. Deze baan gaf haar de uitdaging die ze nodig had en die haar scherp hield. In 2003 ging ze met pensioen.

Hobby's

Truus en Ekke waren een sportief stel. Vroeger deden ze fanatiek aan volleybal. Tegenwoordig gaat Truus graag wandelen en gaat Ekke met fiets – eerste de racefiets en tegenwoordig zijn normale fiets. Terugkijkend zegt Ekke dat Truus en hij het geluk hadden dat zij vervroegd met pensioen konden op 60-jarige leeftijd. Vervroegd pensioen was zo'n twintig jaar geleden gangbaar, terwijl tegenwoordig het pensioen vaak pas bij een leeftijd van 67+ komt. Door dat vervroegd pensioen en een goede gezondheid kregen zij de kans om toe te geven aan hun passie voor reizen. Ze zijn in een groot aantal landen geweest: Rusland, Nieuw-Zeeland, Roemenië, Egypte, Tunesië, Thailand, de Verenigde Staten en Jordanië, om er maar een paar te noemen. Soms sloten ze zich aan bij een georganiseerde reis en andere keren huurden ze een auto. Zo hebben ze op hun gemak kris kras rondgereisd door de VS. Reizen levert heel veel leuke herinneringen op! Hun andere passie is het spel bridge. Verder zingt Ekke vanaf 1996 bij toonkunskoor Caecilia.

Religieuze achtergrond en werk in de kerk

Ekke komt uit een Doopsgezinde familie en is in 1967 gedoopt in Haren. Truus is als kind gedoopt in de Vrije Evangelische Gemeente in Nijverdal. Later hebben ze allebei belijdenis in de Doopsgezinde kerk gedaan hoewel Truus geen Doopsgezinde doop onderging.

Truus vertelde dat toen ze op 18-jarige leeftijd op het punt stond om haar belijdenis te gaan doen. De toenmalige predikant opperde de mogelijkheid dat ze door haar werkzaamheden in de verpleging hier over een jaar mogelijk heel anders over zou denken. Dit advies was niet tevergeefs en gaf aan dat de attitude van deze predikant heel speciaal was.

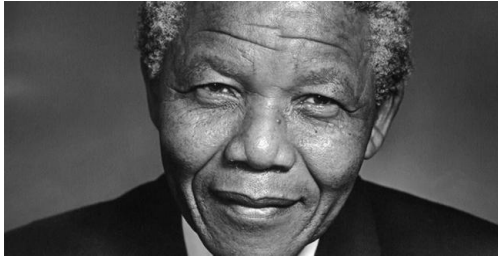
Toen hun kinderen nog klein waren, werd Truus een van de leiders van de zondagsschool in de Doopsgezinde kerk in Zwolle, waar Remonstrantse kinderen naar toe gingen. Toen hun kinderen ouder werden, raakte de kerk uit beeld. Desondanks zijn hun dochter en haar man getrouwd in de Doopsgezinde kerk. Elke kerstavond staan hun kinderen er nog steeds op om de viering in de Wolweverkerk bij te wonen. Ekke heeft drie periodes zitting gehad in de Doopsgezinde kerkenraad. Zijn eerste ambtstermijn begon in 1984 en zijn nieuwe ambtstermijnen begonnen in 2002 en 2016. Het onderhoud van de kerk was een voortdurende bron van zorg. Ekke is regelmatig te vinden in de kerk om een helpende hand te bieden met timmerwerk, schilderen, of met het opzetten van de kerstboom. Beiden zijn ruim tien jaar betrokken geweest bij de verhuur van de kerk om de hoge kosten van het onderhoud van het gebouw te helpen betalen. Op deze manier biedt de kerk een breed podium aan activiteiten. Sinds 2010 dient het gebouw niet alleen dienst als kerk, maar is het ook een plek geworden voor huwelijken, muziekkuitvoeringen en als docentencollectief. Truus vertelde dat het opvallend was dat bijna alle conservatoriumstudenten hun eindexamen graag in de kerk deden omdat de akoestiek zo goed is. Een paar jaar geleden hebben Karin Janze en Aart Hoogcarspel deze taken overgenomen, zodat de continuïteit gewaarborgd is. Toch helpen Ekke en Truus af en toe nog wel een handje.

DoRe Vocaal

Toen hun kinderen nog klein waren, sloten ze zich aan bij andere jonge ouders in een gespreksgroep van de kerk. De gesprekken bleken echter niet altijd zo plezierig en ontspannen te verlopen als gewenst. Er waren vaak substantiële meningsverschillen, vooral omdat een van de ouders beroepsmilitair was. “Wat meteen opviel was dat militaire opvattingen en Doopsgezinde overtuigingen niet hand in hand gaan”, zegt Ekke. Hierom werd voorgesteld om samen te gaan zingen in plaats van te discussiëren. Het werd meteen een doorslaand succes en heel gezellig. Ook leden van de Remonstrantse gemeenschap sloten zich aan en in 1980 werd DoRe Vocaal geboren. Eens per jaar ging de hele groep met de kinderen op stap, bijvoorbeeld naar Giethoorn, Terschelling of Ameland. Hierbij werd vaak gezongen in een plaatselijke kerk. Door de jaren heen zijn goede vriendschappen ontstaan in het koor. Corona had echter grote impact op de groep omdat ze twee jaar niet bij elkaar konden komen. Toen het koor na corona weer startte, bleek dat er behoefte was aan sopranen en tenoren om de geleerden te versterken; zeker nu de leden ouder worden. Tussen september en mei komt de groep eens in de 14 dagen op zondagavond bij elkaar om in de kerk te repeteren. Ze hebben veel plezier samen. Dus als iemand interesse heeft om mee te doen, neem dan contact op met Ekke en Truus op 038-4660180. U bent van harte welkom.

De toekomst - Mennonieten en Remonstranten in Zwolle

Ekke en Truus geloven dat de Doopsgezinde en Remonstrantse gemeenschappen in Zwolle elkaar hard nodig hebben om ook in de toekomst te kunnen blijven bestaan, omdat alle kerken tegenwoordig worstelen om hun congregaties vast te houden. “We ondersteunen en vullen elkaar aan bij veel activiteiten en werken goed samen. Door de jaren heen zijn er veel duurzame vriendschappen ontstaan. We zouden daarom graag zien dat deze banden worden voortgezet en waar mogelijk uitgebreid”, besluiten ze.

Loslaten

Ingebracht door Inez Hamming

Om los te laten is liefde nodig.
Loslaten betekent niet
dat 't me niet meer uitmaakt,
Het betekent dat ik het
niet voor iemand anders
kan oplossen of doen.

Loslaten betekent niet
dat ik 'm smeer,
het is het besef
dat ik de ander ruimte geef.
Loslaten is niet
het onmogelijk maken,
maar het toestaan om
te leren van menselijke consequenties.
Loslaten is machteloosheid toegeven,
hetgeen betekent dat ik
het resultaat niet in handen heb.
Loslaten is niet proberen
om een ander te veranderen
of de schuld te geven.
Het is jezelf zo goed mogelijk maken.
Loslaten is niet zorgen voor,
maar geven om.

Loslaten is niet oordelen,
maar de ander toe te staan
mens te zijn.
Loslaten is niet
in het middelpunt staan
en alles beheersen,
maar het anderen mogelijk maken
hun eigen lot te bepalen.
Loslaten is niet
anderen tegen zichzelf beschermen,
het is de ander toestaan
de werkelijkheid onder ogen te zien.
Loslaten is niet ontkennen,
maar accepteren.
Loslaten is niet alles
naar mijn hand zetten,
maar elke dag nemen zoals die komt
en mezelf er gelukkig mee prijzen.
Loslaten is niet
anderen bekritisieren of reguleren,
maar worden wat ik droom te zijn.
Loslaten is niet
spijt hebben van het verleden,
maar groeien en leven voor de
toekomst.
Loslaten is minder vrezen
en meer beminnen.
– Nelson Mandela –

Recept

Voor de eerste dienst van het nieuwe jaar, had Tineke Boot citroen-shortbreadreepjes gebakken. Omdat ze daar veel positie reacties op heeft gekregen, volgt hier het recept.

Citroen-shortbreadreepjes (18 stuks)

Een recept dat je kunt maken met ingrediënten die je meestal al in huis hebt.

Deze traktatie kan je twee weken in de koelkast bewaren.

Voor ca. 18 reepjes:

Korst

150 g bloem

125 g kristalsuiker (minder kan ook)

125 g boter

Citroenroom

125 g kristalsuiker

2 el bloem

1 tl bakpoeder

½ tl zout

geraspte schil van 1 citroen

2 el vers citroensap

2 grote eieren

poedersuiker

Doe voor de korst de bloem en suiker in een kom.

Snijd de boter met twee messen door de bloem en suiker tot je een kruimelig mengsel hebt. Druk dit mengsel uit op de bodem van een licht ingevette vorm van 20 cm doorsnee met een opstaande rand (de citroenroom is dun). Zet de vorm in een op 180 °C voorverwarmde oven en bak de korst circa 15 minuten of tot de randen goudbruin zijn. Neem uit de oven en laat 10 minuten afkoelen.

Maak intussen de citroenroom.

Doe suiker, bloem, bakpoeder, zout en citroenschil in een kom en meng goed.

Klop in een andere kom het citroensap door de eieren, voeg het bij de rest en klop het geheel goed.

Giet het mengsel over de lauwe korst en zet de vorm terug in de oven.

Laat 15 minuten bakken tot de citroenroom geheel gestold is.

Strooi er poedersuiker over en laat in de vorm afkoelen.

Onderstaande foto hoort bij het verslag 'Samen op pad' van Ekke Klamer, dat in de vorige Wolwever stond, de wandeling met PKN'ers en Doopsgezinden.

Inleverdatum kopij donderdag 23 februari 2023: *E-mail: dewolwever@gmail.com*

Predikant voor de Remonstrantse en Doopsgezinde gemeenten:

Fride Bonda, Staringlaan 6, 3818 RN Amersfoort, 033-4624455, 06-16783562
Werkdagen zijn dinsdag, donderdag en vrijdag. Email: fridebonda@gmail.com